

Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2025-605

12.6.2025

Nordea Bank Abp, filial i Norge

Innskudd

Sperring av midler – retting av konto – mistanke om svindel – svindelsak henlagt av politiet – tilbakeføringskrav – erstatningskrav.

På et tidligere stadium av saken kom nemnda til at foretaket midlertidig kunne sperre omtvistet beløp i påvente av politiets etterforskning. Politiet henla saken mot kontohaver på grunnlag av bevisets stilling, og kontohaver krevde beløpet tilbakeført til seg med tillegg for de tap og ulemper saken har påført ham. Foretaket mente det likevel var sannsynlig at midlene stammet fra svindel og anførte at det kunne gjennomføre retting av kontoen. Saken ble avvist fra behandling ved Finansklagenemnda.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 528 000

Saksfremstilling

Saken er tidligere behandlet i FinKN 2025-8 og har på bakgrunn av ny informasjon i saken blitt begjært gjenåpnet.

Bakgrunnen for saken var at kontohaver skal ha solgt gullbarrer for 198 000 kroner den 24.7.24. Samme dag mottok foretaket anmodning fra et annet foretak om sperring av kontohavers konto og tilbakeføring av mottatt beløp. Anmodningen ble begrunnet med at midlene stammet fra svindel. Foretaket opplyste å ha vært i kontakt med politiet under saksgangen, og at politiet etterforsket kontohavers eventuelle involvering i svindelen. Foretaket opplyste også om løpende dialog med kontohaver i forbindelse med generell innhenting av informasjon av kundeforhold og mer spesifikk informasjon vedrørende denne saken. På bakgrunn av dialogen med klager og kontakten med politiet og det andre foretaket, returnerte foretaket det aktuelle beløpet til det andre foretaket 31.7.24. Foretaket anmodet senere om returnering av beløpet, da det ikke forelå positiv kunnskap om kontohavers involvering i svindelen. Foretaket valgte deretter å beholde beløpet på en sperret konto i påvente av utfallet av politietterforskningen, hvilket nemnda ga foretaket medhold i.

Politisaken mot kontohaver ble deretter i februar 2025 henlagt etter bevisets stilling.

Foretaket har ikke opphevet sperren på midlene. Midlene er ikke tilbakeført kontohaver. På bakgrunn av redegjørelse innhentet fra politiet i mars 2025, mener foretaket at det foreligger kvalifisert sannsynlighetsovervekt for at godskrivningen på kontohavers konto har sammenheng med straffbare handlinger hos kontohaver, og at det derfor har rettslig grunnlag for å rette og tilbakeføre beløpet til kunde i annet foretak.

Kontohaver har anført at foretaket plikter å tilbakeføre beløpet til hans konto. Foretaket kan ikke opprettholde sperren og foreta en retting av beløpet etter at saken har blitt henlagt av politiet. Hva foretaket tror har skjedd, har ingen betydning i et slikt tilfelle. Kontohaver må også tilgodeses erstatning for de tap og ulemper saken har påført ham.

Foretaket har anført at det kan foreta retting av kontohavers konto og tilbakeføre beløpet til kunde i annet foretak. Sivilrettens krav til bevisvurderingen er ikke like strenge som i strafferetten. Det foreligger kvalifisert sannsynlighetsovervekt for at midlene stammer fra svindel. Det fremstår mistenkelig at kjøperen skulle overføre kr 198 000 til kontohaver uten å på forhånd verifisere gullbarrene. Det er også mistenkelig at kjøperen som er fremstilt i kontohavers dokumentasjon avviker fra personen kontohaver møtte ved salget. Gjennom direkte kontakt med Finn.no, har foretaket blitt informert om at annonsen først ble opprettet 25.7.24 – én dag etter salget. Finn.no kan heller ikke finne den angivelige kontakten mellom kontohaver og kjøper, og kontohaver har ikke kunnet dokumentere at salget faktisk fant sted.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Foretaket gjør gjeldende at den i medhold av finansavtaleloven § 4-25 fjerde ledd kan rette klagers konto og tilbakeføre beløpet til annen banks kunde som ble utsatt for svindel/pishing sommeren 2024. Foretaket har innhentet opplysninger om saken fra politietterforskning. Disse opplysningene ligger til grunn for foretakets vurdering av saken. Det er flere forhold som etter foretakets oppfatning avviker fra ordinære personers handel med dyrebare gjenstander, og klager har ikke kunnet dokumentere at pengene han hevder kommer fra salg av gullbarrene, faktisk fant sted.

Klager fastholder på sin side at foretaket er pliktig til å tilbakebetale beløpet, og at det ikke kan fastholde sperren etter at saken er henlagt av politiet.

Saken gjelder tvist om retten til pengene som foretaket har holdt sperret på klagers konto. I FinKN 2024-771, som også gjaldt et tilfelle det foretaket hadde fått informasjon om at pengene stammet fra svindel, bemerket nemnda at saken «*ikke gjelder godskrivning av feil konto eller feil beløp som nevnt i § 4-25 andre og fjerde ledd*». Nemnda uttalte videre:

Finansavtaleloven § 4-32 fjerde ledd har en regel om at 'Betalingstjenesteyteren kan kreve at en tredjeperson tilbakebetaler midler som vedkommende urettmessig har mottatt som følge av en ikke godkjent betalingsstransaksjon'. Bestemmelsen reiser flere spørsmål om innhold og rekkevidde. Den forutsetter i alle tilfeller at betalingsmottakeren urettmessig har mottatt midlene.

Nemnda kom i den saken til at den på grunnlag av opplysningene i saken ikke kunne «*gjøre seg opp en selvstendig mening om retten til de pengene som kontohaveren mottok på sin konto*». Nemnda kunne derfor ikke ta standpunkt til kontohaverens anførsel om at foretaket ikke var berettiget til å føre pengene tilbake fra kontohaverens konto. Saken ble avvist.

I saken som nå står til avgjørelse, er det ikke nødvendig for nemnda å ta stilling om hva som er rettslig grunnlag for et foretakets eventuelle rett til å tilbakeføre et beløp som angivelig stammer fra svindel. De opplysningene som er dokumentert i saken, er etter nemndas oppfatning under enhver omstendighet ikke tilstrekkelige til at nemnda kan ha noen klar oppfatning om hvem som har retten til pengene.

En sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «*saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet*», jf. vedtekter for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d). Avvisningsregelen tilsvarer lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det er forutsatt i lovens forarbeider at avvisningsregelen kan benyttes «*der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål*», jf. Prop. 32 L (2015–2016) pkt. 10.6.1.3.

Nemnda er på grunnlag av bevissituasjonen i denne saken kommet til at saken må avvises i medhold av vedtektene pkt. 4.1 bokstav d).

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Saken avvises fra behandling i Finansklagenemnda.

Ved behandlingen deltok Kristin Normann (leder), Knut Bjerve (bransjerepresentant) og Kristoffer Sørli (forbrukerrepresentant).